

به نام خداوند مهربان

موضوع : مالیه و حکمرانی

موضوع: حکمرانی و مالیه

مالیه عمومی مرز بین اقتصاد و سیاست است. ماهیت مالیه عمومی عمدتاً به بررسی شناخت و نقش دولتها، درجه و میزان حضور دولت در جامعه می پردازد. حوزه مطالعاتی مالیه عمومی، هزینه های عمومی، درآمدهای عمومی و اداره وجوه منابع مالی است. از این روی بررسی ارتباط اجزای آن و نحوه کارکرد هر کدام از آن اجزاء در واقع سنجه ای از ارزیابی حکمرانی را بیان می کند.

الف: مالیات ها.

مهمترین منبع درامدی دولتها که نقش بااهمیتی در تامین مالی بخش عمومی دارد.

***الزامات توجه به درآمدهای مالیاتی:**

۱- کاهش اتکاء به درآمدهای نفتی

۲- پایداری درآمدهای مالیاتی

۳- آثار ضدتورمی

► نکته: حکمرانی خوب به عنوان یک مولفه نهادی موثر بر اعتماد افراد به دولت می تواند بر روی کسب درآمدهای مالیاتی بسیار اثر گذار باشد.
در حکمرانی خوب بین ارکان (دولت، بخش خصوصی و جامعه مدنی) ارتباط نزدیکی وجود دارد که برآیند این ارتباط مدیریت بهینه امرعمومی است.

نتیجه:

اعمال تفکر حکمرانی خوب، مجموعه ای از نهادها را در جامعه ایجاد خواهد کرد که این نهادها منجر به به گسترش پایه های مالیاتی افزایش درآمدهای مالیاتی خواهد شد.

* عناصر اصلی سیستم مالیات ستانی:

- ۱- مشروعیت دولت ها
- ۲- تمایل مالیات دهندگان به پرداخت مالیات
- ۳- کارایی دولت

اصولا مالیات ها به سه هدف عمده ستانده می شود :

- ۱: اهداف تامین مالی دولت
- ۲: اهداف باز توزیعی
- ۳: اهداف تنظیم گری

► * شاخص ارزیابی موفقیت نظام مالیاتی :

به منظور بررسی و ارزیابی موفقیت یا عدم موفقیت یک سیستم مالیاتی در دستیابی به اهداف خود معمولا از شاخص زیر استفاده می شود

مالیات

شاخص: _____

تولید ناخالص داخلی

برای کشور های عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی این شاخص برابر با $33/8$ درصد می باشد در حالی که برای کشور ایران این شاخص برابر با $7/8$ درصد است

دلایل پایین پایین بودن این شاخص عبارت است از :

- ۱: بخش بزرگی از فعالیت های اقتصادی متعلق به نهاد های بخش عمومی است
- ۲: درآمد نفت و گاز و منابع طبیعی متعلق به مردم می باشد که در اختیار دولت است
- ۳: رابطه پرداخت مالیات توسط کسب و کارها و هزینه مبادله
- ۴: کسورات بازنشستگی و تامین اجتماعی

▶ نتیجه گیری :

▶ باید سیستم مالیاتی اصلاح و با شناسایی پایه های مالیاتی جدید به شدت مالیات ستانی افزوده شود تا این ضریب بهبود یابد .

مشکلات و چالشهای نظام مالیاتی :

- ۱: عدم تناسب دخل و خرج دولت
- ۲: تسلط بودجه ای
- ۳: هزینه تراشی های دولت
- ۴: عدم حکمرانی یکپارچه
- ۵: عدم استفاده از سیستم های هوشمند
- ۶: بالا بودن حجم پرونده های مالیاتی به مراجع دادرسی
- ۷: توسعه نیافتگی فرهنگ مالیاتی
- ۸: عدم شفافیت و فقدان بانک جامعه اطلاعاتی
- ۹: معافیت های مالیاتی پنهان
- ۱۰: همه کاره بودن سازمان مالیاتی در فرایند تصمیمات مالیاتی

► **مصادیق :**

► نواقص قانون {مالیات بر خانه های خالی }

۱: طبق قانون معافیت مالیاتی خانه های خالی در شهرهای زیر صد هزار نفر جمعیت

پیامد :

هجوم سرمایه گذاران ملکی در شهر های کوچک

۲ : معافیت خانه دوم در شهر فرعی از مالیات :

پیامد :

- تشویق محتکران به احتکار ملک در شهری غیر از شهر اصلی

- ۳: معافیت خانه های خالی تحت مالکیت اعضای خانواده از مالیات

پیامد :

- تشویق به تغییر مالکیت

► ۴: شرط عجیب برای توقف قانون . یعنی اگر نسبت تعداد خانه ها در کشور به خانوارها به ۱/۲۵ برسد مالیات ستانی متوقف میشود .

پیامد :

این برتری عرضه از تقاضا کمکی به حل مشکل مسکن نمی کند چون بخش زیادی از خانه ها منجمد می باشد

نتیجه گیری :

اخذ مالیات ا خانه های خالی با یک خطا همراه است آن این است که جامعه محتکران در این بازار عملا از پرداخت مالیات معاف شدند

► آسیب های جدی خطای مالیاتی در بازار مسکن :

۱: خود تحریمی در حوزه درآمد های مالیاتی

۲: بستر سازی و تشویق محتکران به احتکار بیشتر مسکن

۳: به خانه اولی ها به عنوان مصرفی ترین نوع تقاضا

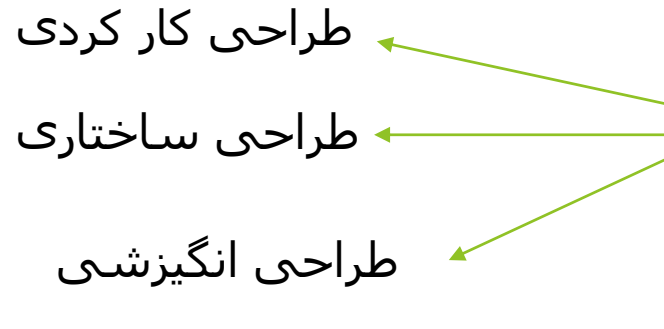
► مصادیق : طرح مالیات عایدی بر سرمایه

در صورت اعمال مالیات بر ازار سرمایه قطعا منجر به خروج سرمایه از بورس می شود زیرا بر اساس این طرح سهامداران بابت فروش سهام خود بین ۵ تا ۲۰ درصد مالیات پرداخت میکنند و این مالیات متفاوت از کارمزدی است که پرداخت میکنند .

چنانچه قرار باشد مالیات بر معاملات سهام دریافت شود مجددا منجر به خروج نقدینگی از بازار بورس و حرکت به سمت بازار های موازی مانند : خودرو - ارز - مسکن و..... خواهد شد

► شروط لازم و کافی برای اصلاح الگوی حکمرانی مالیاتی :

► ۱: طراحی سیستم مالیاتی کشور

طراحی کار کردی

طراحی ساختاری

طراحی انگیزشی

۲: پایه های مالیاتی

۳: لغو معافیت های مالیاتی بی منطق

۴: پاسخگویی دولت در مقابل مالیات دهندگان

۵: کاهش هزینه های جاری و اضافی دولت

► (ب) بودجه و حکمرانی

► طبق قانون ، بودجه صرفت سن مالی دخل خرج دولت برای یکسال است. اما به واقع نظام بودجه ریزی چهره دیگری از ماهیت و محتوای نظام حکمرانی و کشورداری را نمایش میدهد.

نظام بودجه ریزی کشور

نمایش نظام حکمرانی

*محتوای نظام بودجه ریزی:

۱-متشکل از قوانین ، مقررات، نهادها ارکان متولی.

۲-حدود و اختیارات و کارکرد نهادها

۳-درجه توسعه یافتگی مردم سالاری

۴-فرایند سیاستگذاری تعیین کننده نحوه حکمرانی دولت است

- ▶ ابعاد شفافیت به عنوان ارکان اصلاحات ساختاری در حکمرانی خوب:
- ▶ ۱-اطلاعات کافی در خصوص کسب درآمد، استخراج و مخارج
- ▶ ۲-سرمایه گذاری یا مدیریت دارایی ها و بدهی های عمومی توسط دولت
- ▶ ۳-دسترسی عموم و آحاد مردم به اسناد بودجه

مشکلات بودجه ۱۴۰۰:

- ۱-نگاه غیرتوسعه ای حاکم بر بودجه
- ۲-در شرایط رکود-تورمی حاکم بر اقتصاد رشد هزینه های بالای ۳۰ درصد است
- ۳-کاهش قدرت خرید واقعی و افزایش فقر
- ۴-رویکرد خوشبینانه در اعمال درآمدهای نفتی.
- ۵-در نهایت تحقق کسری بودجه و رشد فزاینده آن نسبت به سال قبل

توصیه های حکمرانی اقتصادی و سیاستی در بودجه ۱۴۰۰ ▶

۱- ترکیب مخارج ولت ▶

۲- پرهیز از بودجه انقباضی ▶

۳- نحوه تامین و تعبات آن ▶

۴- تغییر آثار رفاهی ▶

سوالات اساسی نظام بودجه ای:

۱: در شرایط فعلی اثر منابع تامین بودجه و تکالیفی که دولت به بانک ها برای تامین اعتبار خارج از ارقام بودجه میکند از جیب طبقه متوسط و کم درآمد (نه ثروتمندان) تامین میشود . برطبق اصول حکمرانی خوب تصمیم بهینه کدام است؟ ▶

▶ **سوال ۲:** چاپ پول برای تامین کسری بودجه های مستمر و تسهیلات و اعتبارات تکلیفی به بانکها، موجب تورم میشود. طبق نظریه حکمرانی راه حل این نقیضه چیست؟

▶ **سوال ۲:** مهمترین مانع اصلاحات ساختاری بودجه در ایران چیست؟

▶ ج : مباحث مربوط به تجارت :

در مباحث مربوط به تجارت اصولاً مدیریت واردات یکی از راهکار های حمایت از تولید داخلی می باشد .

بر اساس اصول حکمرانی خوب اهرم های مدیریت واردات

۱ - اخذ حقوق ورودی

۲- مالیات ارزش افزوده

• آثار تداوم سیاستهای اختصاص ارز ۴۲۰۰ تومانی

۱- قاچاق کالا

۲- تاثیری بر کاهش قیمت برای مصرف کننده نداشته

۳- افزایش هزینه های دولت و اتلاف منابع ارزی

► مولفه های موثر بر حقوق ورودی کالاها :

۱- نرخ تعرفه

۲- قیمت کالا

۳- نرخ ارز مبنا

نکته ۱: از منظر حکمرانی خوب که از الزامات مهم هرسیاستگذاری در جهت توسعه اقتصادی است، نوع نگاه سیاست گذار پولی به تجار و فعالان اقتصادی واجد ایراد است.

نکته ۲: از منظر تنظیم گری که یکی از وظایف حکمرانی دولتها است. دولت بایستی با در تدوین و اجرای سیاست ها ومقررات و نظاماتی که منجر به گسترش نفوذ دامنه بخش خصوصی میشود اهتمام لازم را بعمل آورد. که عملا این مطالبه پاسخ داده نشده .

نکته ۳: در گمرگ مقوله «بیش اظهاری» و «کم اظهاری» وجود دارد. راه حل مقابله با آن چیست؟ مکانیزم واردات بدون انتقال ارز نمی تواند راهکار بهینه یباشد بلکه شفافیت در « منشاء تامین ارز»

- ▶ بایسته ها و الزامات تجارت ایران ۱۴۰۰:
- ▶ ۱- اصلاح سیاستهای اقتصادی مرتبط با تعرفه ها
- ▶ ۲- جلوگیری از تثبیت نرخ ارز
- ▶ ۳- ناکار آمدی سیستم حمل و نقل لجستیک سبب افزایش تولید تجارت شده
- ▶ ۴- اصلاح بخشنامه ها و قوانین دست و پا گیر
- ▶